

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН
ім. Б.Д. ГАВРИЛИШИНА

Директор Навчально-наукового інституту
міжнародних відносин
ім. Б.Д. Гаврилишина
Людмила ГАВРИЛЮК-ЄНСЕН
29.08.2025 р.

Проректор з науково-педагогічної
роботи
Віктор ОСТРОВЕРХОВ
29.08.2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА
з дисципліни “Лінгвокраїнознавство (німецькою мовою)”
ступінь вищої освіти – бакалавр
галузь знань – 03 Гуманітарні науки
спеціальність – 035 Філологія
спеціалізація – 035.041 Германські мови та літератури (переклад
включно), перша – англійська
освітньо-професійна програма – «Бізнес-комунікації та переклад»

Кафедра іноземних мов та інформаційно-комунікаційних технологій

Форма навчання	Курс	Семес тр	Лекції	Практ.	ІРС	Тренінг	СР	Разом	Іспит, залік
Денна	3	6	14	14	2	4	56	90	Іспит, 6

Тернопіль – 2025

29.08.2025

Робочу програму складено на основі освітньо-професійної програми підготовки бакалавра галузі знань 03 «Гуманітарні науки», спеціальності 035 Філологія, освітньо-професійної програми – Бізнес-комунікації та переклад, затвердженої Вченою радою ЗУНУ (протокол №10 від 23 червня 2023 р.)

Робочу програму склала доцент, канд. пед. наук Алла БИЧОК

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри іноземних мов та інформаційно-комунікаційних технологій, протокол № 1 від 26 серпня 2025 р.

Завідувач кафедри

Людмила КРАЙНЯК

Гарант ОПП

Людмила КРАЙНЯК

**Структура робочої програми
навчальної дисципліни «Лінгвокраїнознавство (німецькою мовою)»**

Опис дисципліни

Дисципліна Лінгвокраїнознавство (німецькою мовою)	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS-3	Галузь знань – 03 «Гуманітарні науки»	Обов’язкова дисципліна Мова навчання – німецька.
Кількість залікових модулів - 4	Спеціальність – 035 «Філологія»	Рік підготовки: 3 Семестр: 6
Кількість змістових модулів - 2	Ступінь вищої освіти - бакалавр	Лекції 14 год Практичні заняття: 14 год.
Загальна кількість годин – 90		Самостійна робота 56 год. Індивідуальна робота – 2 год. Тренінг – 4 год
Тижневих годин: 6 год., з них аудиторних – 2____		Вид підсумкового контролю – іспит

2. Мета і завдання дисципліни «Лінгвокраїнознавство (німецькою мовою)»

2.1. Мета вивчення дисципліни

Навчальна дисципліна є теоретичною та практичною основою сукупності знань та вмінь, що формують профіль фахівця в галузі філології.

Метою навчальної дисципліни «Лінгвокраїнознавство» є формування соціокультурної та комунікативної компетенцій, що включає сукупність знань про німецькомовні країни, національно-культурні особливості соціальної і мовленнєвої поведінки носіїв мови і вмінь використовувати ці знання для здійснення адекватного перекладу в умовах міжкультурної комунікації.

2.2. Передумови вивчення дисципліни

Опанування навчальних дисциплін «Іноземна мова (англійська)», «Мовознавство», «Лінгвокраїнознавство (англійською мовою)», «Культура мовлення в англомовному, німецькомовному та україномовному соціумах»

2.3. Найменування та опис компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни:

ЗК 9. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

СК 3. Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії мов(и), що вивчаються(ється).

СК 4. Здатність аналізувати діалектні та соціальні різновиди мов(и), що вивчаються(ється), описувати соціолінгвальну ситуацію.

2.4. Результати навчання

РН 1. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземною(ими) мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.

РН 2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

РН 8. Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію мови (мов) і літератури (літератур), що вивчаються, і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.

РН 9. Характеризувати діалектні та соціальні різновиди мов(и), що вивчаються(ється), описувати соціолінгвальну ситуацію.

РН 16. Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, вміти застосовувати їх у професійній діяльності.

РН 17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання

3. Програма навчальної дисципліни «Лінгвокраїнознавство (німецькою мовою)»

Змістовий модуль 1.

Тема 1. Вступ до лінгвокраїнознавства. Географічне положення Німеччини та її історія від прадавніх часів до сьогодення.

Тема 2. Федеративні землі Німеччини.

Тема 3. Держава і політика ФРН, її конституція. Органи законодавчої влади. Економіка.

Тема 4. Освіта та наука Німеччини. Культура і мистецтво. Соціальне життя.

Тема 5. Значення та роль німецької мови. Вільний час. Дозвілля. Спорт. Національна кухня. Традиції.

Змістовий модуль 2.

Тема 6. Австрія. Географічне положення. Клімат. Історія держави.

Тема 7. Федеративні землі Австрії. Економіка держави.

Тема 8. Значення німецької мови. Держава та її політика. Освіта і наука.

Тема 9. Культура та мистецтво Австрії. Дозвілля і спорт. Соціальне життя. Національна кухня.

Тема 10. Географічне положення Швейцарії. Клімат. Історія. Держава та політика. Національна символіка.

Тема 11. Економіка Швейцарії. Культура та мистецтво.

Тема 12. Люксембург. Географічне положення. Клімат. Історія. Держава та її влада. Національна символіка. Спорт.

Тема 13. Економіка Люксембургу. Культура, мистецтво та література. Національна кухня. Соціальне життя.

Тема 14. Ліхтенштейн. Географічне положення. Історія. Держава та влада. Національна символіка. Економіка. Населення. Значення мови. Релігія. Мистецтво. Література. Транспорт. Особливості національної кухні. Традиції та свята.

4. Структура залікового кредиту дисципліни «Лінгвокраїнознавство (німецькою мовою)»

4.1. Денна форма навчання

	Кількість годин					
	Лекції	Практичні заняття	Само-стійна робота	Індивідуальна робота	Тренінг	Контрольні заходи
Змістовий модуль 1						
Тема 1. Вступ до лінгвокраїнознавства. Географічне положення Німеччини та її історія від прадавніх часів до сьогодення.	2	2	4	1	2	Поточне опитування
Тема 2. Федеративні землі Німеччини.			4			
Тема 3. Держава і політика ФРН, її конституція. Органи законодавчої влади. Економіка.	2	2	4			
Тема 4. Освіта та наука Німеччини. Культура і мистецтво. Соціальне життя.			4			
Тема 5. Значення та роль німецької мови. Вільний час. Дозвілля. Спорт. Національна кухня. Традиції.			4			
Змістовий модуль 2						
Тема 6. Австрія. Географічне положення. Клімат. Історія держави.	2	2	4	1	2	Поточне опитування
Тема 7. Федеративні землі Австрії. Економіка держави.			4			
Тема 8. Значення німецької мови. Держава та її політика. Освіта і наука.	2	2	4			
Тема 9. Культура та мистецтво Австрії. Дозвілля і спорт. Соціальне життя. Національна кухня.			4			
Тема 10. Географічне положення Швейцарії. Клімат. Історія. Держава та політика. Національна символіка.	2	2	4			
Тема 11. Економіка Швейцарії. Культура та мистецтво.			4			

Тема 12. Люксембург. Географічне положення. Клімат. Історія. Держава та її влада. Національна символіка. Спорт.	2	2	4			
Тема 13. Економіка Люксембургу. Культура, мистецтво та література. Національна кухня. Соціальне життя.			4			
Тема 14. Ліхтенштейн. Географічне положення. Історія. Держава та влада. Національна символіка. Економіка. Населення. Значення мови. Релігія. Мистецтво. Література. Транспорт. Особливості національної кухні. Традиції та свята.	2	2	4			
РАЗОМ	14	14	56	2	4	

5. Тематика лекційних занять

Лекція 1. Вступ до лінгвокраїнознавства. Місце та значущість дисципліни в системі підготовки перекладача. Географічне положення. Історія Німеччини від прадавніх часів до сьогодення

Рекомендована література: [1, 2, 3, 4, 9].

Федеративні землі Німеччини

Рекомендована література: [1, 2, 3, 4, 9].

Лекція 2. Держава і політика ФРН, її конституція. Партійна система. Виборча система. Економіка

Рекомендована література: [1, 2, 3, 4, 9].

Освіта та наука Німеччини. Культура та мистецтво. Відомі митці. Соціальне життя

Рекомендована література: [1, 2, 3, 4, 9].

Значення та роль німецької мови. Вільний час. Дозвілля. Спорт. Національна кухня. Традиції

Рекомендована література: [1, 2, 3, 4, 9].

Лекція 3. Австрія. Географічне положення. Клімат. Історія держави

Рекомендована література: [1, 2, 3, 8, 9].

Федеративні землі Австрії. Економіка держави

Рекомендована література: [1, 2, 3, 8, 9].

Лекція 4. Значення німецької мови. Держава і її політика. Освіта та наука

Рекомендована література: [1, 2, 3, 8, 9].

Культура та мистецтво Австрії. Дозвілля та спорт. Соціальне життя. Національна кухня

Рекомендована література: [1, 2, 3, 8, 9].

Лекція 5. Географічне положення Швейцарії. Клімат. Історія Швейцарії. Держава та політика. Національна символіка

Рекомендована література: [1, 2, 3, 7, 9, 10].

Економіка Швейцарії. Культура та мистецтво

Рекомендована література: [1, 2, 3, 7, 9, 10].

Лекція 6. Люксембург. Географічне положення. Клімат. Історія. Держава та її влада. Національна символіка. Спорт

Рекомендована література: [1, 2, 3, 6].

Економіка Люксембургу. Культура, мистецтво та література. Національна кухня. Соціальне життя

Рекомендована література: [1, 2, 3, 6].

Лекція 7. Ліхтенштейн. Географічне положення. Історія. Державна влада. Національна символіка. Економіка. Населення. Значення мови. Релігія. Мистецтво. Література. Транспорт. Особливості національної кухні. Традиції та свята

Рекомендована література: [1, 2, 3, 5].

6. Тематика практичних занять

Мета: поглиблення та розширення знань про історію, культуру, науку; політичний та державний устрій німецькомовних країн; розвиток соціокультурної та німецькомовної компетенцій студентів.

Практичне заняття 1.

Тема: Національні символи Німеччини, її географічне розташування. Історичні особливості країни. Особливості кожної федеративної землі Німеччини.

Практичне заняття 2.

Тема: Конституція Німеччини. Федеральні канцлери та президенти. Органи законодавчої і виконавчої влади. Особливості німецької економіки. Німеччина: освіта та наука. Особливості культури та мистецтва. Відомі твори митців. Соціальне життя в державі. Німецька мова. Її значення для кожного громадянина Німеччини. Особливості національної кухні. Дозвілля. Спорт. Традиції та звичаї.

Практичне заняття 3.

Тема: Австрія: її географічне положення та клімат. Історія розвитку держави. Австрія: федеративні землі. Економічний розвиток держави.

Практичне заняття 4.

Тема: Значення німецької мови. Австрія та її державна політика. Особливості освіти та науки. Культура та мистецьке життя Австрії. Видатні діячі. Дозвілля та спорт. Соціальне життя. Національна кухня.

Практичне заняття 5.

Тема: Географічне положення Швейцарії. Клімат. Історія. Держава та політика. Національна символіка. Економіка Швейцарії. Культура та мистецтво. Видатні діячі.

Практичне заняття 6.

Тема: Люксембург: особливості географічного положення. Клімат. Держава. Влада. Національна символіка. Спорт. Економіка Люксембургу. Культура. Мистецтво. Література. Соціальне життя. Національна кухня.

Практичне заняття 7.

Тема: Ліхтенштейн. Географічне положення. Історія. Органи державної влади. Економіка. Населення. Значення німецької мови. Релігія. Мистецтво. Література. Транспорт. Традиції та свята. Особливості національної кухні.

7. Самостійна робота

При обмеженні навчального аудиторного часу, а також з урахуванням обов'язкової умови інтенсивного характеру вправ для оволодіння іноземною мовою, виникає необхідність навчати студентів самостійно працювати в позааудиторний час.

Самостійна робота з цього курсу – це важлива форма опанування цієї дисципліни. Вона покликана доповнити, узагальнити й систематизувати знання, розвинути навички роботи з методичними матеріалами та науковими першоджерелами, стимулювати пізнавальну активність і творчий пошук студентів.

Результати самостійної роботи обов'язково перевіряються викладачем під час модульного контролю.

Самостійна робота студентів спрямована на подальше формування лінгвокультурологічної та перекладацької компетенцій, розвиток та розширення світогляду студентів у культурологічному аспекті, збагачення словникового запасу студента, розвиток навичок структурного оформлення усного та писемного мовлення, тренування правильної вимови й орфографії. Теми, що винесені на самостійну роботу, розглядаються на лекціях частково. Враховуючи специфіку теоретичного курсу «Лінгвокраїнознавство (німецькою мовою)», завдання з самостійної роботи для студентів пов'язані з роботою над оригінальними текстами, перекладацькою та лексикографічною діяльністю.

Самостійним завданням є відбір *реалій (слів та виразів на позначення соціально-історичних і національно-культурних явищ)* історії, побуту та культури Німеччини, Австрії, Швейцарії, Люксембургу та Ліхтенштейну з німецькомовних лексикографічних джерел (словників, енциклопедій, тезаурусів) та подання способів передачі змісту українською мовою або реферат на одну із запропонованих тем.

Завдання для самостійної роботи

Thema 1. Die geographische Lage, politische Struktur, kulturelle und historische Besonderheiten der Bundesrepublik Deutschlands.

Thema 2. Die Besonderheiten der deutschen Sprache in den deutschen Bundesländern.

Thema 3. Die geographische Lage, politische Struktur, kulturelle und historische Besonderheiten in Österreich.

Thema 4. Die Besonderheiten der deutschen Sprache in den österreichischen Bundesländern.

Thema 5. Die geographische Lage, politische Struktur, kulturelle und historische Besonderheiten in der Schweiz.

Thema 6. Die Besonderheiten der deutschen Sprache in der Schweiz.

Thema 7. Die geographische Lage, politische Struktur, kulturelle und historische Besonderheiten in Luxemburg.

Thema 8. Die Besonderheiten der deutschen Sprache in Luxemburg.

Thema 9. Die geographische Lage, politische Struktur, kulturelle und historische Besonderheiten in Liechtenstein.

Thema 10. Die Besonderheiten der deutschen Sprache in Liechtenstein.

Загальні вимоги до завдання самостійної роботи: 1) Студент повинен до закінчення лекційного курсу (у встановлений провідним викладачем термін) здати підготовлену вибірку реалій (реферат) в роздрукованому та електронному (у форматі Word) варіантах. 2) Матеріал друкують за допомогою комп'ютера на білому папері формату A4 шрифтом 14 Times New Roman через міжрядковий інтервал 1,5. Обсяг машинописного тексту вибірки реалій повинен становити 3-4 сторінки. Текст необхідно друкувати, залишаючи поля таких розмірів: ліве – 30 мм, праве – 10 мм, верхнє – 20 мм, нижнє – 20 мм. 3) Реферат повинен відповідати вимогам до написання та оформлення студентських навчально-дослідницьких робіт такого типу.

8. Тренінг з дисципліни

Тематика, завдання та структура тренінгу

Пошук інформації на позначення соціально-історичних і національно-культурних явищ історії, побуту та культури Німеччини, Австрії, Швейцарії, Люксембургу, Ліхтенштейну в

Інтернеті, а також з німецькомовних лексикографічних джерел (словників, енциклопедій, тезаурусів).

Порядок проведення:

1. Здійснити пошук необхідної інформації в друкованих джерелах та електронних депозитаріях в Інтернеті, проаналізувати та систематизувати її.
2. Обрати ефективні способи унаочнення зібраної інформації.
3. Представити результати опрацювання інформації у вигляді короткої мультимедійної презентації.

9. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

У процесі вивчення дисципліни “Лінгвокраїнознавство (німецькою мовою)” використовуються наступні засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- стандартизовані тести;
- поточне опитування;
- залікове модульне тестування та опитування;
- реферати, есе;
- екзамен.

10. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни “Лінгвокраїнознавство (німецькою мовою)” визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Заліковий модуль 1		Модуль 2	Модуль 3	Модуль 4
20%	20%	5%	15%	40 %
Поточне оцінювання	Модульний контроль	Тренінг	Самостійна робота	Екзамен
Оцінка визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час занять	Письмова робота	Оцінка за виконане завдання	Оцінка за виконане завдання	10 тестів по 2 бали 2 завдання по 40 балів кожне

Критерії оцінювання:

Поточне опитування під час заняття:

90–100 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань;

75–89 балів – достатньо повно володіє навчальним матеріалом, але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки;

65–74 бали – в цілому володіє навчальним матеріалом та викладає його основний зміст, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки;

60–64 бали – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його викладає, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань, допускаючи при цьому суттєві неточності;

1–59 балів – не володіє навчальним матеріалом, не розкриває зміст теоретичних питань.

Модульна робота, екзамен – види контролю, при яких засвоєння студентом теоретичного та практичного матеріалу оцінюється від 0 до 100 балів як сума балів за виконані завдання.

Екзаменаційний білет складається із:

тестів: 10 тестів, за правильну відповідь на кожен із яких студент може отримати 2 бали, що в підсумку дає максимально 20 балів;

2 завдання: за розв’язання кожної із яких студент може отримати від 0 до 20 балів, що в підсумку дає максимально 40 балів;

15–20 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, правильно розв’язує завдання і інтерпретує отримані результати, демонструє самостійність виконання.

5–14 балів – у достатньому обсязі володіє навчальним матеріалом, правильно розв’язує завдання, але на додаткові контрольні запитання відсутня повна відповідь, допускає несуттєві неточності та фрагментарно (без аргументації) інтерпретує отримані результати, демонструє самостійність виконання.

1–4 балів – не в повному обсязі володіє матеріалом, фрагментарно розв’язує завдання, допускає суттєві неточності, поверхнево його викладає, недостатньо розкриває зміст поставлених питань.

Тренінг:

90–100 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його використовує під час виконання завдань тренінгу, виявляє творчий підхід до виконання завдань;

75–89 балів – достатньо повно володіє навчальним матеріалом, але при виконанні окремих завдань тренінгу не вистачає достатньої глибини та аргументації його використання, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки, загалом виявляє творчий підхід до виконання завдань;

65–74 бали – в цілому володіє навчальним матеріалом та загалом його використовує при виконанні завдань тренінгу, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому суттєві неточності та помилки, в окремих моментах виявляє творчий підхід до виконання завдань;

60–64 бали – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його використовує, недостатньо розкриває зміст завдань тренінгу, допускаючи при цьому суттєві неточності, не виявляє творчого підходу до виконання завдань; 1–59 – не володіє навчальним матеріалом, не розкриває зміст завдань тренінгу, не бере участі у колективних завданнях під час проведення тренінгу.

Самостійна робота:

90–100 балів – зміст самостійної роботи повністю відповідає встановленим вимогам, містить елементи самостійного дослідження, свідчить про високий рівень опанування навчального матеріалу, студент на високому рівні виявляє творчий підхід до виконання завдань;

75–89 балів – зміст самостійної роботи в основному відповідає встановленим вимогам, можуть бути несуттєві недопрацювання за окремими завданнями, свідчить про належний рівень опанування навчального матеріалу, студент належно виявляє творчий підхід до виконання завдань;

60–74 балів – поставлені завдання виконані на недостатньому рівні; наведені авторські напрацювання є загальними і слабо обґрунтованими, свідчать про недостатній рівень опанування навчального матеріалу; студент припускається значних помилок у виконанні завдань, в окремих моментах виявляє творчий підхід до виконання завдань;

1–59 балів – завдання практично не виконані; відсутні авторські напрацювання; грубі помилки у вирішенні завдань роботи, що свідчать про низький рівень опанування навчального матеріалу; студент не виявляє творчого підходу до виконання завдань.

Шкала оцінювання:

За шкалою Університету	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	відмінно	A (відмінно)
85-89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	задовільно	B (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов’язковим повторним курсом)

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Крайняк Л. К., Бичок А. В., Боднар О. Б. Лінгвокраїнознавство (німецька мова): навчальний посібник для студентів вищих закладів освіти. – Тернопіль, ЗУНУ. – 2022. – 252 с.
2. Крайняк Л. К., Бичок А. В., Боднар О. Б., Авраменко Н. В. Завдання для виконання самостійної роботи з дисципліни «Лінгвокраїнознавство (німецька мова)». – Тернопіль, ЗУНУ. – 2022. – 100 с.

3. Кудіна О. Ф. Країни, де говорять німецькою. Навчальний посібник з лінгвокраїнознавства. – Вінниця: Нова книга, 2002. – 344 с.
4. Методичні вказівки для виконання комплексного практичного індивідуального завдання з дисципліни «Лінгвокраїнознавство (німецька мова)». – Тернопіль: ЗУНУ, 2023. – 56 с.
5. Методичні вказівки для виконання самостійної роботи студентів з дисципліни «Лінгвокраїнознавство (німецька мова)». – Тернопіль: ЗУНУ, 2023. – 87 с.
6. Feste im Alpenraum. Schweiz, Österreich, Deutschland, Italien, Frankreich. Migros-Presse, Zürich, 1997. – 189 S.
7. Fürstentum Liechtenstein. Ferienhandbuch 1998. Lichtensteinische Fremdenverkehrzentrale. Vaduz, 1998.
8. Luxemburg und seine Nachbarländer. Ministere de L'Education Nationale. Luxembourg, 1982.
9. W. A. Meier, M. Schanne. Medien « Landschaft ». Schweiz. Pro Helvetia, Zürich, 1994. – 310 S.
10. Österreich. Tatsachen und Zahlen. Bundespressedienst, Wien, 2000. – 260 S.
11. Tatsachen über Deutschland. Societäts. – Verlag, Frankfurt/Main, 2000. – 318 S.
12. Schweizer Brevier. Kümmerly + Frey. Geographischer Verlag, Bern, 2001. – 230 S.